

Gebruik Toolkits Samen Beslissen: informatie en tips voor behandelaren

---

Waarom de toolkit?

Samen beslissen: dat gebeurt toch overal?

Uit onderzoek van patiëntenorganisatie MIND uit 2018¹ (n = 880) blijkt dat 88% van de respondenten aangeeft aan dat het belangrijk is om samen te beslissen over de zorg, terwijl ruim 46% nog nooit expliciet met zijn of haar behandelaar hierover heeft gesproken.

Een recente peiling van MIND² (n = 752) laat zien dat in 2020 de situatie verbetert, maar met name informatievoorziening verbetering behoeft: de helft van de respondenten geeft aan dat hun behandelaar hen niet op de hoogte stelt dat er keuzes te maken zijn gedurende het zorgtraject en niet vraagt hoe cliënten betrokken willen worden bij die keuzes.

Samen beslissen m.b.v. verschillende hulpmiddelen

Er worden veel instrumenten ontwikkeld voor samen beslissen. Een voorbeeld is het project I-SHARED³, dat meerdere tools ontwikkelde voor samen beslissen bij een depressie. Het hoofdbestanddeel is een lerend instrument dat historische ROM-gegevens en de intake-gegevens samen brengt in een gepersonaliseerd rapport met overzicht van potentieel succesvolle interventies.. Een voorspelling vanuit historische data is één stap van het samen beslissen: immers, die data is slechts een hulpmiddel. Daarom is ook de Toolkit Samen beslissen bij een depressie ontwikkeld. Dit werd in de pilots als een behulpzame toevoeging ervaren.

Waarover samen beslissen?

Samen beslissen: wat vinden cliënten belangrijk?

Uit de eerder genoemde peiling uit 2020³ blijkt dat cliënten het volgende belangrijk vinden rond diagnose en behandelkeuze:

- Uitleg over wat de diagnose inhoudt (74%);
- De behandelaar geeft informatie over de verschillende behandelmogelijkheden (79%);
- De behandelaar geeft per behandelmogelijkheid de voor- en nadelen (85%);
- Informatie over behandelopties wordt mee naar huis gegeven en er is bedenktijd (79%);

De Toolkit Samen beslissen voorziet in deze punten via:

- Herkenbare informatie over de aandoening vanuit cliëntenperspectief, gebaseerd op de kwaliteitsstandaard
- Overzichtskaart die de zorg schematisch weergeeft
- Samenvattingskaart van de kwaliteitsstandaard
- Keuzekaarten met interventies rond bepaalde thema's binnen de kwaliteitsstandaard, die door betrokken cliënten en/of naasten belangrijk worden gevonden. Zoals: zelfmanagement, psychotherapie, medicamenteuze behandeling en herstel.

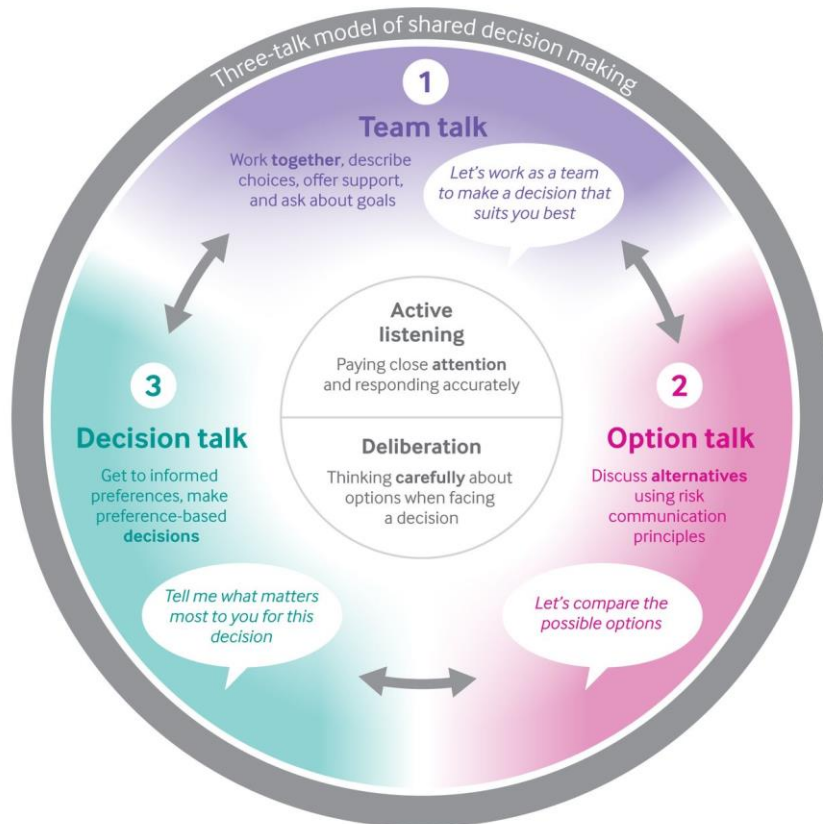
¹ Zie: <https://mindplatform.nl/media/3196/download/Samenvatting%20vragenlijst%20Samen%20beslissen%20in%20de%20GGz%20REV%20NG.pdf?v=1>

² Zie: <https://mindplatform.nl/nieuws/ggz-panel-clienten-willen-meer-inspraak-in-diagnose-en-behandeling>

³ Instrument voor SHARED decision making bij Depressie; zie ook <https://www.i-shared.nl/>

Samen beslissen: hoe ziet dat er uit?

Three talk model van Elwyn⁴: een houvast

Tip: De Toolkit Samen beslissen komt het best tot zijn recht door eerst te bespreken wat de cliënt wil bereiken (*Team Talk*), daarna de toolkit met keuzes samen door te nemen (*Option Talk*) en de toolkit mee te geven ter overweging, om in een vervolgafspraken samen te besluiten te nemen (*Decision Talk*).

⁴ Elwyn, et al. (2017). A three-talk model for shared decision making: multistage consultation process. *bmj*, 359, j4891.

⁵ Zie ook: <https://3goedevragen.nl/de-3-goede-vragen/>

⁶ zie de [GM Samenwerkingsafspraken op ggzstandaarden.nl](https://www.ggzstandaarden.nl)

Welke vragen zijn belangrijk?

Goede vragen voor patiënten

Patientenfederatie Nederland heeft een campagnewebsite⁵ voor patiënten, met drie goede vragen voor een overwogen keuze:

- Wat zijn mijn mogelijkheden?
- Wat zijn de voor- en nadelen van die mogelijkheden?
- Wat betekent dat in mijn situatie?

MIND heeft deze vragen verdiept tot vijf vragen gesteld, zodat de keuzekaarten de relevante keuze-informatie gestructureerd beschrijft:

- Wat houdt het in? (korte samenvattende beschrijving)
- Wanneer wordt het ingezet? (doelgroep en context)
- Waar kan het me mee helpen? (voordelen)
- Waar kan ik last van krijgen? (nadelen)
- Wat kan ik verwachten (procesinformatie)

Vragen voor de professional voor passende zorg

Er is op landelijk niveau⁶ afgesproken dat de professional de volgende drie vragen in zijn achterhoofd heeft, om te zorgen voor de juiste zorg op de juiste plek

- Kunnen we tijdelijk afwachten?
- Kunnen we effectief ingrijpen?
- Kunnen we zinvol overdragen?